

Долішнього НАН України»; наук. ред. Т. Г. Васильців. Львів, 2021. 293 с.

3. Мульська О. П. Міграційні процеси & економічне зростання: теорія каузальності та практика ефективного управління: монографія. Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Львів, 2022. 470 с.

4. Соціально-гуманітарні виклики війни та інструментарій їх подолання (Карпатський регіон України): електронне науково-аналітичне видання / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»; за ред. д.е.н., проф. Т.Г. Васильціва. Львів. 2022. 47 с.

НАПРЯМКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

*Мустеца Н. О., бакалавр,
спеціальність “Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок”
ОПП “Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок”*

*Науковий керівник: к.е.н., доц. Мустеца І. В.
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ*

Перед об'єднаними територіальними громадами України в післявоєнний період виникне дуже багато завдань, які потребують значних економічних ресурсів. Особливо потрібно звернути увагу на території, які зазнали значних руйнувань через бомбардування ворога. Відкрита агресія РФ проти України, що переросла у тотальну війну, призвела до страшних руйнувань українських міст та сіл, знищення критичної інфраструктури у багатьох громадах та регіонах, мільйонів вимушених переселенців, суттєвих зсувів у демографічній ситуації в різних регіонах.

Органи місцевого самоврядування територіальних громад в складних умовах війни, згурпувалися та надають безкорисливу допомогу громадам і регіонам, а також найбільш постраждалим територіям, зокрема показали правильність попередньої політики у сферах децентралізації та регіонального розвитку.

За результатами оцінки збитків економіки України, понесених внаслідок воєнної агресії Росії з лютого 2022 року по січень 2024 року, яку проводила Національної ради з відновлення України від наслідків війни аналітичною командою Київської Школи Економіки спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури, Міністерством економіки України, Міністерством охорони здоров'я України, за координації Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та у співпраці з іншими профільними міністерствами та Національним банком України отримано такі дані [1].

Найбільша частка у загальному обсязі прямих збитків завдана житловим будівлям, а саме 37,5% або \$58,9 млрд. та інфраструктурі - 23,4% або \$36,8 млрд. Втрати активів підприємств та промисловості становлять мінімум \$13,1 млрд. і продовжують зростати. Ще \$10,3 млрд. складають прямі втрати аграрного сектору

та земельних ресурсів внаслідок війни. В свою чергу, також стрімко зростають втрати енергетичного сектору, які зараз вже становлять \$9,0 млрд.

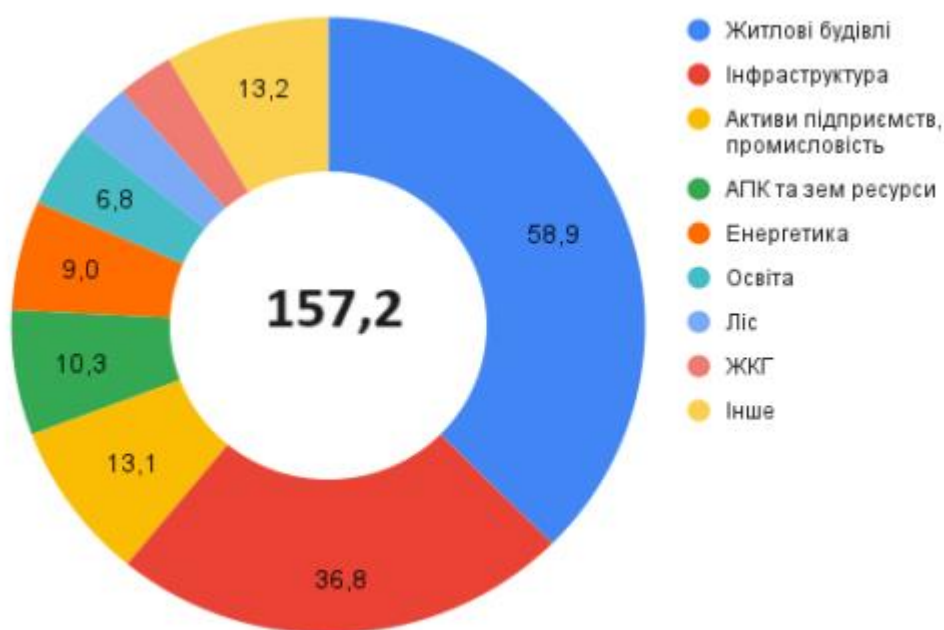

Рис. 1. Прямі збитки від руйнувань та пошкоджень за секторами, \$ млрд. [1]

Сукупні прямі збитки від руйнувань та пошкоджень об'єктів громадського сектору (соціальні об'єкти та установи, заклади освіти, науки та охорони здоров'я, культурні споруди, спортивні об'єкти, адміністративні будівлі тощо) складають близько \$13,7 млрд. [1].

На рис. 1. наведено оцінка прямих збитків інфраструктури станом на початок 2024 року. Науковці визначили, що підрив Каховської ГЕС у червні 2023 року спричинив щонайменше \$2 млрд прямих збитків. Основні сектори, на оцінку прямих збитків по яким вплинув цей теракт: житловий фонд (прямі збитки - \$1,03 млрд), енергетика (\$586 млн), транспортна інфраструктура (\$311 млн), промисловість (\$105 млн), сільське господарство (\$25 млн).

Фінальна оцінка обсягу пошкоджень та руйнувань можлива лише після завершення бойових дій на території України.

На рис. 2. наведено карту найбільш постраждалих регіонів України на кінець 2023 року. Планування регіонального розвитку в Україні формувалось на основі європейських практик, що зближувало українське та європейське законодавства для регіонального розвитку і в перспективі давало можливість українським регіонам досить швидко адаптуватись до європейських правил при інтеграції України у ЄС.

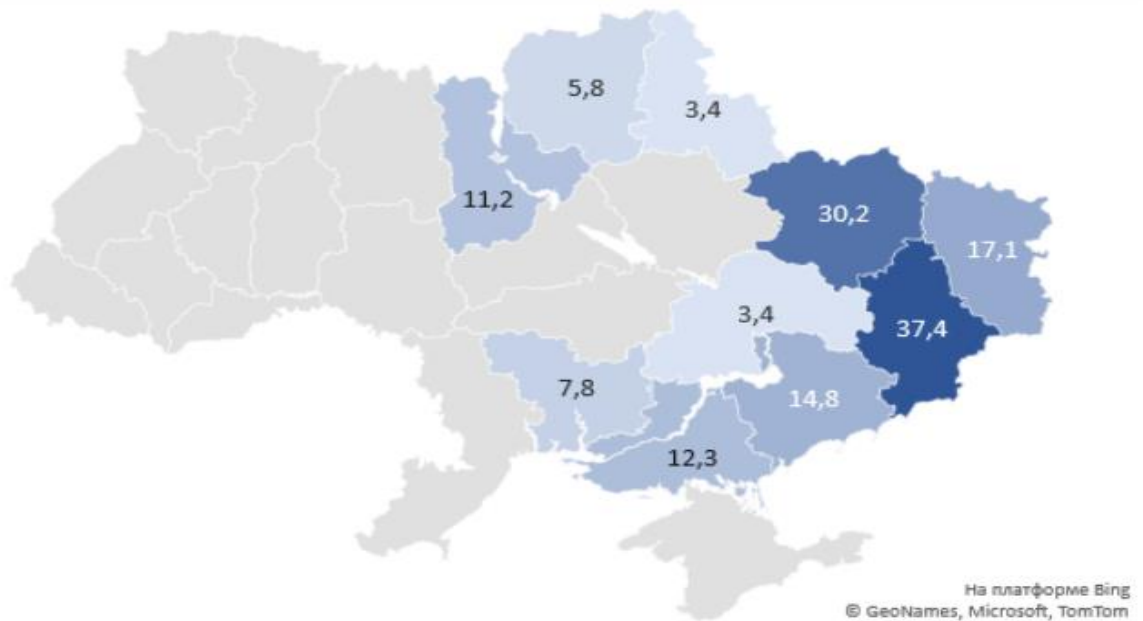

Рис. 2. Найбільш постраждалі регіони України, \$ млрд. [1]

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2027 року (далі - ДСРР-2027), яка була затверджена у 2020 році, стала головним планувальним документом державної регіональної політики України на 7 років з синхронізацією українського планувального циклу із європейським.

Розвиток держави залежить від різних чинників, але ключовими є суверенітет на своїй території, кількість та структура населення, наявність та спроможність національної економіки, інфраструктура, що з'єднує державу.

На основі аналізу об'єктивної ситуації, визначення внутрішніх переваг та обмежень, врахування можливих ризиків/загроз зовнішнього характеру, компетентні на те органи влади держави формують та реалізують свої політики.

Слід відмітити, що розробка нової політики щодо регіонального розвитку потребує такого всебічного аналізу та оцінки нинішньої ситуації, яка пов'язана з війною та її впливу на ситуацію в Україні в цілому та у регіонах і територіальних громадах. Одним із важливих чинників територіальної згуртованості України є міцний каркас головних міст: Київ – північ, Львів – захід, Харків – схід, Дніпро – центр, Одеса – південь [2].

Війна триває, однак нам уже потрібно планувати, як відновити постраждалі територіальні громад, а також створення умов, які б дозволили повернутися додому українським біженцям. Враховуючи вищенаведене, основними напрямками є відновлення місцевої, регіональної та національної економіки України, саме тому потрібно здійснити оцінку чинних документів, зокрема Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 р. [3], оцінити наші нові обмеження, викликані війною та нові можливості від набуття кандидата на членство у ЄС та підготувати реалістичні, але водочас амбітні плани відновлення та розвитку країни, розуміючи при цьому, що такі плани є частиною державної регіональної політики.

Список використаних джерел

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
2. Ткачук А, Третяк Ю., Про відновлення та регіональний розвиток після війни URL: <https://www.csi.org.ua/news/pro-vidnovlennya-ta-regionalnyj-rozvytok-pislya-vijny/>
3. Міністерство відновлення презентувало проєкт оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки URL: <https://mtu.gov.ua/news/35052.html>

CURRENT ISSUES OF ECONOMIC EFFICIENCY IN WARTIME

Nikulin Dmytro, master,
specialty “Entrepreneurship and trade”, ESP “Entrepreneurship and trade”
Scientific supervisor: PhD in economics, doc. V. Homolska
Institute of Printing Art and Media Technologies
of Lviv Polytechnic National University

Wars waged by different peoples throughout the centuries and the economy as an objective reality have always been closely interconnected. On the one hand, war, as a rule, usually pursued economic interests (resources, slaves, territories). On the other hand, war, conducted in any form, including traditional ones, was impossible without adequate resource provision.

However, the content and amount of economic resources involved varied. This was primarily due to changes in the means of armed conflict and the ways they were employed.

The significant difference in the trends of dynamics and the scale of military expenditures, as well as the consistent application of the program-targeted approach in planning military support, including the development of weapons, military, and special equipment, allows us to assert that the role of forecasting military-economic indicators is significantly increasing. The requirements for the accuracy of forecasting and reducing the risk in assessing all technical, military, and economic parameters of the complex structure of the state's military organization are intensifying. Therefore, the scientific problem of improving long-term forecasting methods for military-economic indicators of weapons and military and special equipment systems remains permanently relevant in the interest of developing armament programs and military and special equipment (AMSE).

The experience of practical activities in assessing and justifying the parameters of armament development programs confirms this thesis. The most challenging issue is forecasting the cost indicators of fundamentally new types and systems of weapons. For instance, significant difficulties arose during the creation of the first prototypes of mobile ground and railway missile complexes. The lack of a stable statistical base hindered the justification of the economic parameters of the new complexes and the means of ensuring their survivability.

Similar difficulties in forecasting cost indicators arose during the creation of the first